

2. ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታዎች

ከላይ የተዘረዘሩት የተፈጥሮ ሀብት ተግባራት/ ጥቅሞች/ ለሰው ልጅ ፍላጎት ማሟያ ሲሆኑ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ያላቸው ምርቶች ይሆናሉ። በተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም ሂደት አንዱ ተግባር ከሌላኛው ወይንም ከቡዙሃኑ ተግባራት ጋር ተደጋጋፊ ወይንም ተፎካካሪ የመሆን እድል አላቸው። ለምሳሌ ከደን ሀብት ጣውላ የማምረት ሂደት የዱር እንስሳቱን የመኖርያ አካባቢ ለጉዳት የመዳረግና የዱር እንስሳት ሀብት መመናመንን በተያያዥም ሊገኙ የሚችሉ ሌሎች ጠቀሜታዎችን የመጉዳት አሉታዊ ተጽዕኖ በተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም ተፎካካሪ ገጽታ አመላካች ሲሆን በቱሪዝም ልማት የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ የሚያመጣው አወንታዊ የዱር ህይወት ምርታማነት መጨመር በተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም ተደጋጋፊ ገጽታን ገላጭ ነው።

የተፈጥሮ ሀብት መመናመን ከኢኮኖሚ ፍልስፍና አንጻር ለሀብቱ የሚሰጠውን ከፍተኛ ግምትና ዋጋ አመላካች ሲሆን ከተፈጥሮ ሀብት ተግባራት የሚገኘውን ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታን ከዚህ በታች በተዘረዘረው መልክ ከፋፍሎ መመልከት ይቻላል፡

1. Production Value /Direct use/: **ፍጆታዊ ምርት ጠቀሜታ:**
ለምሳሌ የስፖርታዊ አደን፣ የዱር እንስሳት ተወጽዖ፣ የደን ውጤቶች
2. Service Value /Indirect use: **ተዘዋዋሪ ጠቀሜታዎች:**
ለምሳሌ የአየር ንብረት መጠበቅ፣ የጎርፍ አደጋን መከላከል፣ የአፈርና ውሃ ጥበቃ፣
3. Option Value /Future Direct and Indirect use/: **የወደፊት ቀጥተኛና ተዘዋዋሪ ጠቀሜታ:**

4. Bequest /Non use/: **ኡ-ፍጆታዊ ጠቀሜታ :** ለምሳሌ የድንግል ሥርዓተ ተፈጥሮ ገጸ-በረከተ ከትውልድ ትውልድ መሸጋገር፤

5. Intrinsic Value /Non use: **ኡ-ፍጆታዊ ጠቀሜታ:** ለምሳሌ- ከተፈጥሮ ሀብት የሚገኝ የመንፈስ እርካታ

የተፈጥሮ ሀብት አጠቃላይ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ከላይ የተዘረዘሩት ድምር ውጤት ሲሆን ከላይ ከተራ ቁጥር ሦስት እስከ አምስት የተቀመጡትን የወደፊት ቀጥተኛና ተዘዋዋሪ ጠቀሜታ እንዲሁም ኡ-ፍጆታዊ ጠቀሜታዎች በገንዘብ ለመተመን አስቸጋሪ ነው።፤ ይህ አስቸጋሪነት እነዚህ ግለጋሎቶች ካላቸው የወል ሀብትነትና ለነሱም ምንም አይነት የገበያ ዋጋ አለመኖር ጋር የሚያያዝ ነው።

Bucrchl's Zebras in Nech-Sar National Park

ቱሪዝም ብዝሀነትን ያከብራል!

ብሔራዊ ፓርኮችና ሌሎች የዱር እንስሳት ጥበቅ ክልሎች ተፈጥሮአዊ ቅርሶችንን ናቸውና ተንከባክቦን ለዘላቂ የቱሪዝም ልማት እናውላቸው!!!

በደቡብ በሔሮች፣ በሔረሰቦችና ህዝቦች ክልል የባህልና ቱሪዝም ልማት የሥራ ሂደት

22ኛው ሀገር አቀፍ የዓለም ቱሪዝም ቀን በዓል ከመስከረም 17-24/2002 ዓ.ም

**e-mail: south_tourism@yahoo.com
Website: www.southtourism.gov.et
phoneNo: 251462210480/251462218489
P.o.box 1078
Hawassa, Ethiopia**

የዱር ህይወታዊ ሀብት ተግባራትና ጠቀሜታ
/Function and Value/

በተፈጥሮ ሥርዐተ ሂደት የዱር ህይወታዊ ሀብቶች የተለያዩ ተግባራትና ጠቀሜታዎችን በማበርከት ይታወቃሉ። የዱር ህይወታዊ ሀብት ተግባራት ስንል የነዚህ ሀብቶች በተለያዩ መንገድ ለሰብአዊ ፍጡር (እና ለአካባቢ) የሚያበረክቱትን አስተዋጽኦ ያመለክታል። እነዚህን ተግባራትም በሁለት ደረጃዎች ክፍለን መመልከት ስንችል በመጀመሪያው ደረጃ የሚገኙ ተግባራት የእርስበርስ ተወራራሽነታቸው ዝቅተኛ ሲሆን በቀጣይ ካለው ደረጃ ጋር ግን የጠበቀ ዝምድናና ተወራራሽነት ያሳያሉ።

የመጀመሪያው ደረጃ ተግባራት፡

1. Production Function /የምርት ተግባር/፡
 የዱር ህይወታዊ ሀብት በተፈጥሮ የታደሉት ጠቃሚ ምርት የመስጠት ችሎታ፤

1.1. Natural /primary Production Function (የመጀመሪያው ተፈጥሮአዊ የምርታማነት ተግባር)፡
 በተፈጥሮ ሂደት ከዱር ህይወታዊ ሀብት በቀጥታ የሚገኙ ጠቃሚ ምርቶች ለምሳሌ፡ የማገዶ እንጨት፣ የእንስሳት መኖ፣ የጥርኝ ዝባድ፣ የዱር ማር፣ ወዘተ

1.2. Nature based Joint or Secondary Production Function (ተፈጥሮን በመጠቀም የማምረት ተግባር) ለምሳሌ የአዞ፣ የሰጎን፣ የጥረኝ እርባታና ተወጽኦ፣ ዘመናዊ ንብ ማንባት፣ የደን ምርት ውጤቶች የመሳሰሉት ወይም የሰው ልጅ ተፈጥሮን በመጠቀም የሚያገኛቸውን ምርቶች ያጠቃልላል፤

2. Carrier Functions (ለሰው ልጅ መጠቀም ያለው ሁኔታ የመፍጠርና የግብዓትነት ተግባር)፡
 ለምሳሌ፡- ለስፖርት አደን፣ ቱሪዝም ልማት፤

3. Habitat Function /ሥነ-ምህዳራዊ ተግባር/፡
 እያንዳንዱ ህይወታዊና ኢ-ህይወታዊ አካል በተደጋጋፊነት የተፈጥሮ ሥርዓተ ዑደት በአግባቡ እንዲቀጥል የማስቻል ተግባርን ያጠቃልላል፡
 ለምሳሌ፡ የደን መኖር ለአፈርና ውሃ ጥበቃ እንዲሁም የተጠበቀ አፈርና ውሃ ለደን መኖር የተደጋጋፊነት ባህሪ መገለጫ ነው።

4. Enrichment(or Cultural) Function(ማህበራዊና ባህላዊ ተግባራት) ፡

ኢ-ቁሳዊና ማህበረ ባህላዊ የሆኑ የዱር ህይወታዊ ሀብት መገለጫ እሴቶች፣ ለምሳሌ ሥነ-ጥበባዊ (Aesthetic) ፣ መንፈሳዊ፣ ታሪካዊ፣ ባህላዊ፣ ሳይንሳዊና ትምህርታዊ ተግባራትን ያጠቃልላል።

እነዚህ ከተራ ቁጥር 1-4 የተገለጹት ተግባራት ለዱር ህይወታዊ ሀብት /ለተፈጥሮ ሀብት/ የተሰጠና የተረጋገጠ ትርጓሜ ወይም ደረጃን አመለካኝ ናቸው።

በሁለተኛው ደረጃ ደግሞ

5. Regulation and Processing Function (የአካባቢን ምርታማነት መጠበቅና የመቆጣጠር ተግባር) ፡

ይህም ተፈጥሮ ከተለያዩ ጉዳዮች ራሱን እንዲታደግና እንዲተካ የተሳደውም በተፈጥሮ ሥርዓተ ዑደት ህግ መሠረት እንዲያገግም የማድረግና የተለያዩ ጎጂ ንክኪዎችን (እንደ ብክለት የመሳሰሉ) በግዘፈተ አካሉ የመቋቋም ችሎታው (buffering) እንዲጠበቅ የማድረግ ተግባር ነው።

የተፍጥሮ ሀብቶች ከላይ በሁለት ደረጃ የተቀመጡትን ተግባራት ለሰው ልጅ ያበረክቱና

በማበርከት ላይ የሚገኙ ቢሆንም አብዛኛው ሀብተሰብ የተፈጥሮ ሀብት ተግባራት (ጠቀሜታዎች) በተመለከተ ያለው ግንዛቤና ግምት እጅግ በጣም አነስተኛ ሆኖ ይገኛል። ለምሳሌም የማር ምርትን እንደ ዱር ህይወታዊ ሀብት ጠቀሜታ ቢመለከትም የደን ሀብቱ በማሩ ምርት ሂደተ ያበረከተውን ተግባር ከግንዛቤ በማስገባት ለእንክብካቤው ትኩረት አይሰጠውም። ከዚህ ጋር በተያያዘ በአብዛኛው ቅድመ ግምት የሚሰጠው ከዱር ህይወታዊ ሀብት ለሚገኙና ቀጥተኛ ኢኮኖሚያዊ ጥቅም ላላቸው ምርቶች ሲሆን የአካባቢን ምርትና ምርታማነት የመቆጣጠር ተግባሩን (ተዘዋዋሪ ኢኮኖሚያዊ ጥቅሞቹን) በቸልታ የማለፍ አዝማሚያው ያመዘናል።

ለ አልቂት የተቃረበው የስዊድንስ ቆርኬ (ነጭ ሃር ብሔራዊ ፓርክ)